

Viite: Lausuntopyyntöne 15.5.2015

LAUSUNTO ESITYKSESTÄ JOUKKORAHOITUSLAIKSI

Mesenaatti.me on merkittävin kotimainen kansalaisyhteiskunnalle suunnattu joukkorahoitusalue. Mesenaatti.me -palvelun kautta on mahdollista järjestää sekä vastikepohjaisia että lahjoituspohjaisia joukkorahoituskampanjoita. Jälkimmäiset edellyttävät kuitenkin rahoituksen kerääjältä voimassa olevaa rahankeräyslupaa. Poliisihallitus on 14.10.2013 antamassaan lausunnossa katsonut ettei Mesenaatti.me ole luvanvaraisten rahankeräysten osalta rahankeräyslain 14 ja 15 §:ssä tarkoitettu käytännön toimeenpanija.

Mesenaatti.me on toisena suomalaisena toimijana yhdessä Invesdor Oy:n kanssa jäsenenä pohjoismaisessa Nordic Crowdfunding Alliancessa joka on Pohjoismaiden neuvoston rahoituksella parantamassa pohjoismaisten kasvuyritysten rahoitusmahdollisuuksia joukkorahoituksen turvin. Vuonna 2013 avatun Mesenaatti.me -alustan kautta on kerätty vuoden 2014 loppuun mennessä rahoitusta yli 100 hankkeelle yhteensä yli 500 000 euroa.

Tyypillinen vastikepohjainen joukkorahoituskampanja käynnistyy sillä että rahoituksen hakija lataa joukkorahoitusalueelle hankkeen esittelymateriaalin esimerkiksi videon ja tekstin muodossa sekä määrittelee hankkeen minimituloitteen sekä käytettävät vastikkeet. Rahoituksen keräysvaiheessa maksut menevät käytetyn maksupalveluyrityksen asiakasvaratilille. Rahoituksen hakijalla on erillinen sopimus maksupalveluyrityksen (Holvi Payment Services Oy) kanssa, eikä mesenaatti.me missään vaiheessa käsittele rahoja. Mikäli minimituloitetta ei saavuteta maksut palautuvat rahoittajille. Muussa tapauksessa ne tuloutetaan maksupalveluyrityksen toimesta rahoituksen hakijalle joka toimittaa rahoittajille luvatut vastikkeet. Rahoitusalueen ylläpitäjä sekä käytetty maksupalveluyritys perivät pienen provision.

Käsittelemme tässä lausunnossa esitystä joukkorahoituslaiksi lähinnä vastikemuotoisen ja lahjoitusmuotoisen joukkorahoituksen näkökulmasta sillä laina- ja sijoitusmuotoinen joukkorahoitus eivät sisälly Mesenaatti.me -palvelun valikoimiin.

1. Lain nimi

Hallituksen esityksen perusteluista käy ilmi, että joukkorahoitus voidaan jakaa neljään ryhmään: lahjoitusmuotoiseen joukkorahoitukseen, palkintomuotoiseen joukkorahoitukseen, sijoitusmuotoiseen joukkorahoitukseen sekä lainamuotoiseen joukkorahoitukseen. Lakiesityksen 1 §:stä käy ilmi, että lakia sovelletaan ainoastaan laina- ja sijoitusmuotoiseen joukkorahoitukseen. Tällä perusteella mesenaatti.me katsoo, että lain nimi tulisi olla ”Laki laina- ja sijoitusmuotoisesta joukkorahoituksesta.” Yleistermi Joukkorahoituslaki johtaa sekä lahjoitus-

ett' palkintomuotoisen rahoituksen hakijoita, kuten myös rahoituksen antajia harhaan sekä haittaa kohtuuttomasti lahjoitus- ja palkintomuotoisen joukkorahoituksen parissa toimivia tahoja kun yleisölle saattaa syntyä käsitys että esimerkiksi rekisteröitymisvelvollisuus koskee myös näiden joukkorahoitusmuotojen parissa toimivia tahoja.

2. Käytetty terminologia

Lain taustamateriaaleissa joukkorahoitus on jaettu neljään eri luokkaan: lahjoitusmuotoinen, palkintomuotoinen, lainamuotoinen ja sijoitusmuotoinen joukkorahoitus. Palkintomuotoinen joukkorahoitus terminä kuvaa kuitenkin huonosti itse asiaa, koska suomen kielessä palkinto mielletään asiaksi jonka vain nopeimmat, parhaimmat tai onnekkaimmat saavat. Joukkorahoituksessa vastikkeeseen saavat kuitenkin rahoituskierroksen toteutuessa kaikki rahoitukseen osallistuvat, eikä pelkästään jollakin perusteella määräytyvä osa heistä. Palkinto terminä on lisäksi helposti sotkettavissa arpajaislainsäädännössä säädeltyyn toimintaan.

Joukkorahoitusta tarjoavat tahot puhuvat palkintomuotoisen joukkorahoituksen sijasta vastikkeellisesta joukkorahoituksesta, mikä termi on vakiinnutettu suomalaiseen kielenkäyttöön. Katsommekin että palkintomuotoisen joukkorahoituksen sijasta tulisi käyttää vastikkeellista joukkorahoitusta. Mikäli vastikkeellinen joukkorahoitus koetaan huonoksi termiksi koska sen voi ahtaasti tulkiten katsoa sisältävän myös sijoitusmuotoisen joukkorahoituksen, palkintomuotoisen joukkorahoituksen sijasta voisi puhua esimerkiksi hyödykemuotoisesta joukkorahoituksesta.

3. Soveltamisala (1. §)

Lakiesityksen 1 §:ssä todetaan että laki koskee vastikkeellisen laina- ja sijoitusmuotoisen joukkorahoituksen välittämistä. Lisäksi todetaan erikseen, että rahankeräyksistä on säädetty erikseen rahankeräyslaissa. Selvyyden vuoksi kohdassa olisi hyvä mainita, että muuhun kuin laina- ja sijoitusmuotoiseen vastikkeelliseen joukkorahoitukseen sovelletaan lähinnä kuluttajansuojalainsäädäntöä. Viittaus kuluttajansuojalainsäädäntöön löytyy jo hallituksen esityksen yleisperusteluista, mutta se olisi perustua mainita myös itse lakitekstissä koska siinä on maininta myös lahjoitusmuotoista joukkorahoitusta säätelevästä rahankeräyslaista.

4. Määritelmät [2. §]

Lain yksityiskohtaisissa perusteluissa sivulla 5 (29) todetaan "Myös palkintomuotoinen vastikkeellinen joukko-rahoitus kuuluu lain soveltamisalan piiriin." Mainittu kohta on ristiriidassa lain 1 §:n kanssa jossa todetaan että lakia sovelletaan laina- ja sijoitusmuotoiseen joukkorahoitukseen. Ei myöskään voida ajatella että kyseisessä lainkohdassa mainituiksi tavaroiksi tai elämyksiksi luettavan äänilevyn tai konserttilipun ennakkotilaukseen joukkorahoituslupien kautta sovellettaisiin joukkorahoituslakia, vaikka saman hyödykkeen voisi hankkia äänilevyjen tai konserttilippujen verkkokauppaa harjoittavan yrityksen kautta vastaavilla ehdoilla.

Koska lain esitöitä käytetään lähdemateriaalina oikeuskäytäntöä synnyttäessä, kyseistä kohtaa olisi syytä tarkentaa.

5. Rekisteröitymisvelvollisuus (3. §)

Pidämme tarkoituksenmukaisena että laitekstiä tarkennetaan niin, että rekisteröitymisvelvollisuus koskee vain laina- ja sijoitusmuotoisen joukkorahoituksen välittämistä, koska rahankeräysten toimeenpanosta on säädetty rahankeräyslaissa ja rekisteröitymisvelvollisuuden ulottaminen muuhun vastikkeelliseen joukkorahoitukseen

rajoittaisi kohtuuttomasti elinkeinonharjoittamisen vapautta. Rajanveto joukkorahoituksen ja hyödykkeiden ennakkomyyntin välillä on kuitenkin häilyvää.

Kohdan tarkentaminen on perusteltua jotta yleisölle ei synny erilaisten yleishyödyllisten hankkeiden rahoittamista haittaavaa väärää kuvaa rekisteröitymisvelvollisuudesta.

6. Rajanveto median ja joukkorahoituksen välittäjän välillä

Elinkeinonharjoittamisen vapaudesta on säädetty perustuslaissa, jonka 18 §:n mukaan jokaisella on oikeus hankkia toimeentulonsa valitsemallaan työllä, ammatilla tai elinkeinolla. Elinkeinonharjoittamisen vapautta rajoittavista määräyksistä tulee säätää lailla ja rahoituksilla tulee olla aina painavat perusteet. Joukkorahoittajan välittäjän tunnusmerkit tulisikin määritellä tyhjentävästi, jotta elinkeinonharjoittamisen vapautta ei rajoiteta perusteettomasti. Lisäksi luvanvarainen toiminta tulisi rajata ainoastaan toimintoihin joiden valvonnalle on esitettävissä erityiset perusteet.

Erityistä huomiota tulee kiinnittää rajanvetoon joukkorahoituksen välittäjän ja mediapalveluiden tarjoajien välillä. Median eri muotoja kuten verkkopohjaisia alustoja tai printtimediaa tulee lainsäädännössä kohdella neutraalisti. Mikäli joukkorahoitusalue ei hallinnoi, käytä määräysvaltaa, säilytä asiakasvaratilillä rahoituksessa haettavia varoja tai myy aktiivisesti ja omatoimisesti kampanjaa, vaan ainoastaan julkaiseen rahoituksen hakijan tuottaman materiaalin joko printtimediassa, verkkomediassa tai muussa sähköisessä mediassa, on alusta monissa tapauksissa rinnastettavissa mihin tahansa mediatilaa myyvään yritykseen. Tällä perusteella poliisihallitus 14.10.2013 antamassaan lausunnossaan katsonut ettei mesenaatti.me palvelua ole pidettävä myöskään rahankeräyslain (2006:255) 15 §:n tarkoittamana rahankeräyksen käytännön toimeenpanijana.

Yhteisörahoituspalvelu Mesenaatti.me Oy

Laati: Petteri Niskanen, puh: (0400) 908020
petteri.niskanen@varainhankinta.net